

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS
VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Figuur 41

foto: de Boer.

Lithops schwantesii var. *nutupsdriftensis* (vergr. 0,9 ×)
(zie het artikel op p.p. 107-110)

Van de Redactie

Augustus is voor velen een rustige maand, het is vakantie en men is geneigd het leven wat gemakkelijker te nemen; we spreken ook wel van komkommertijd. Wij blijven daarmede in stijl want een komkommer is ook succulent. Welnu, het is een geschikte periode om in de liefhebberskas werkjes te doen, waaraan men gewoonlijk niet toekomt. Eén van die werkjes is het nazien der etiketten: zijn ze nog in een goede staat? zijn de namen nog leesbaar?

Het is beslist nodig hieraan ééns per jaar aandacht te schenken, want het etiketten-vraagstuk is nog lang niet definitief opgelost. Wel bestaan er tegenwoordig methoden om etiketten te maken die zeer lang houdbaar zijn, maar die zijn dan niet te betalen of men dient over een dure apparatuur te beschikken om ze te maken.

Ons bevalt nog het beste het aluminium-etiket; dit heeft vele voordelen boven bv. plastic: het is goed van kleur en past zeer wel bij de kleur van onze planten in tegenstelling tot de witte naambordjes, die vaak zó domineren, dat men een kerkhof-idee krijgt. Op deze aluminium-etiketten moet evenwel met een speciale inktsoort worden geschreven en wanneer men zich houdt aan de voorschriften van de leverancier, blijven ze vele jaren in een uitstekende conditie. Ze zijn in verscheidene maten en tegen een redelijke prijs verkrijgbaar.

Met moet evenwel bedenken, dat er niet op geschuurd mag worden, op de plaatsen, waar dit toch is geschied, spoelt de inkt namelijk spoedig weg.

Plastic-etiketten worden ook wel veel gebruikt, onze ervaring is echter, dat de namen er na enkele jaren afgaan.

Laten liefhebbers, die ervaringen met etiketten hebben deze eens opsturen, we kunnen daarmede allen ons voordeel doen.

B.

Voorzitter : A. F. H. BUINING, Burg. de Beaufortweg 10, Hamersveld (U.) — Telefoon 03496—226.
Secretaresse : Mevrouw J. GRULLEMANS VAN BERGHEM, Hereweg 19, Lisse — Tel. 02530—3439.
Penningmeester : G. D. DUURSMA, Spoorstraat 106, Leeuwarden, Postrekening no. 83 35 50.
Redacteur : B. K. BOOM, I.V.T., Postbus 16, Wageningen, Telefoon 08370—3141, thuis tel. 2146.

Redactiecommissie : C. BOMMELJE, J. C. VAN KEPPEL en H. VAN DER VELDE.
Bibliotheecaresse : Mevrouw H. VRIESENDORP—VAN AALDEREN, Ligusterweg 2 — Oostvoorne.

Kopij moet uiterlijk de 18de van de maand in het bezit van de redacteur zijn.

Twee nieuwe variëteiten van *Lithops schwantesii* Dtr.

Van de in Zuid West Afrika, nl. in Groot Namaland voorkomende *LITHOPS SCHWANTESII* Dtr. zijn tot dusver de volgende variëteiten bekend :

Lithops schwantesii var. *schwantesii* (= *Lithops kuibisensis* Dtr. ex Jac.).

Lithops schwantesii var. *kunjasensis* (Dtr.) de Boer et Boom.

Lithops schwantesii var. *rugosa* (Dtr.) de Boer et Boom.

Lithops schwantesii var. *triebneri* (L. Bol.) de Boer et Boom.

Lithops schwantesii var. *urikosensis* (Dtr.) de Boer et Boom.

Alle *schwantesii*-variëteiten hebben gele bloemen, terwijl op het bovenvlak, behalve een aantal diepliggende, wazige blauwgroene stippen, al dan niet samenhangende, in een netwerk van groeven verlopende, veelal rode tot donkerrode lijnen en punten aanwezig zijn, welke lijnen in de hoekpunten van het netwerk der groeven verbredingen vertonen.

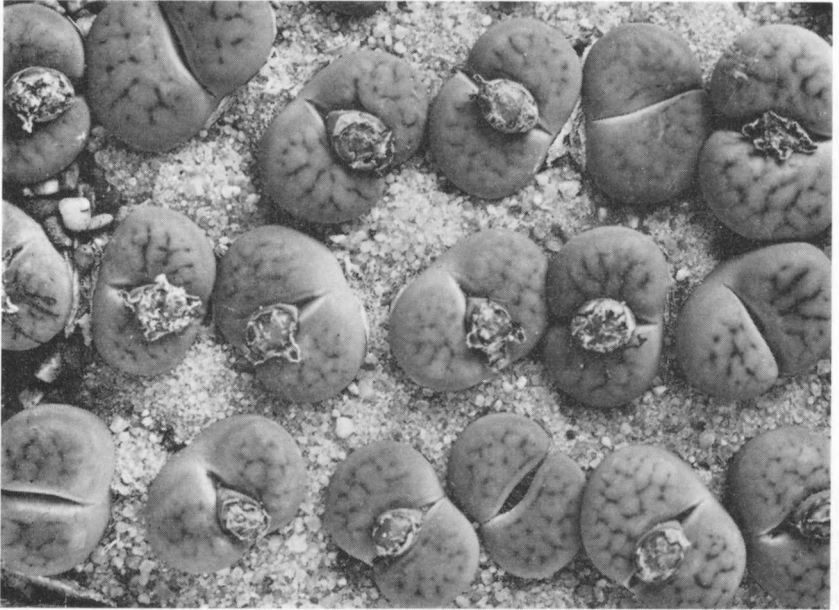
Bij *Lithops schwantesii* var. *schwantesii*, door Prof. K. Dinter beschreven in „Südwestafrikanische Lithopsarten” (uitg. R. Graessner, Perleberg, 1928) is de topvlakte convex, donker grijsachtig geelrond van kleur, in het midden blauwachtig, met een duidelijke geel-rose rand; in het blauwe gedeelte bevinden zich enkele tot vrij vele wazige, diepliggende blauwachtige stippen.

De andere, bovenvermelde variëteiten verschillen van *L. schwantesii* var. *schwantesii* zowel in kleur, als in tekening.

Zo heeft de variëteit *kunjasensis* een iets fijner en meer geprononceerd netwerk van groeven en is de topvlakte iets lichter van kleur, met minder rood, doch deze variëteit varieert sterk, al naar de herkomst; een bij Goais voorkomende iets rodere „vorm” komt in onze culturen voor onder de naam: var. *fossulifera*; bij Helmeringshausen, Ganikais en op andere plaatsen komen weer andere „vormen” voor, waarbij de afwijking van de variëteit *kunjasensis* echter niet zodanig is, dat deze vormen als aparte variëteiten kunnen worden erkend; de variëteit *kunjasensis* is dus weer variabel, evenals dit in meerdere of mindere mate met alle andere variëteiten van *Lithops schwantesii* het geval is.

De topvlakte van de variëteit *rugosa* is amethystkleurig, die van de var. *triebneri* (althans van de jonge bladen) leerbruin, de oude bladen van de var. *triebneri* lijken echter veel op die van de var. *schwantesii*.

Van de var. *urikosensis* komt een vorm in onze culturen voor, welke niet geheel voldoet aan de oorspronkelijke beschrijving door DINTER gegeven (zie Südwesafrikanische Lithopsarten door Prof. K. Dinter, uitg. R. Graessner, Perleberg, blz. 15). In onze culturen komt n.l. een vorm voor,

Figuur 42

foto: de Boer.

Lithops schwantesii var. *schwantesii* (vergr. 0.8 ×)

waarvan de topvlakte (evenals het zijvlak) grijsachtig blauw is, zonder lichte rand, terwijl volgens de oorspronkelijke beschrijving van DINTER de topvlakte groenachtig grijs (ongeveer cementkleurig) is en volgens de afbeelding in NEL's „Lithops” een duidelijker lichtgele rand bezit. Planten, welke voldoen aan deze laatste beschrijving komen inderdaad voor (onder meer bij Mooifontein) en verschillen zodanig van die, welke wij tot dusver in onze culturen als var. *urikosensis* kennen, dat zij soms niet direct als zodanig worden herkend.

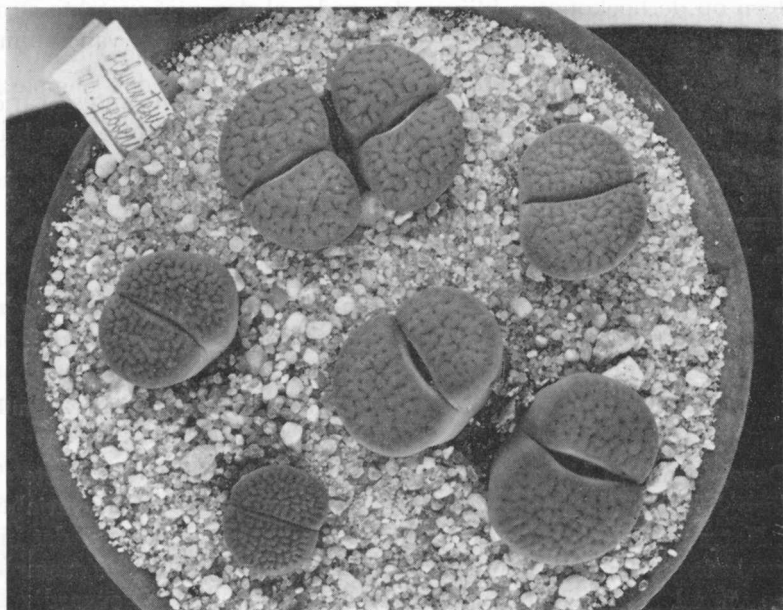
Ik heb na toezending van dergelijke exemplaren uit Zuid-Afrika reeds meermalen moeten antwoorden, dat dit de oorspronkelijke, de „echte” var. *urikosensis* is en dat de geheel grijsblauwachtige, welke wij cultiveren, een afwijkende vorm is.

In NEL's „Lithops” komt op bladz. 88 de beschrijving voor van een *schwantesii*-variëteit, onder de naam *Lithops guhelmi*; volgens de door NEL gegeven beschrijving is dit een *urikosensis*-vorm (mantel lichtgrijs met een smalle donkerder band nabij de top; topvlakte licht wit-grijs, bloemen geel). De „echte” door Mevr. L. BOLUS beschreven *Lithops guhelmi*, komt (zie de

latijnse diagnose op bladz. 89 van „Lithops”) voor in de Kleine Karasbergen op de farm Florida en heeft een roodbruine topvlakte (aprice rubro brunnea); Mevr. BOLUS geeft op, dat de bloemen geel zijn (petala aurea, apicem versus aurantiaca vel rubicunda). Nu komt er op de farm Florida een lithops met een roodbruine topvlakte voor waarvan mij in 1963 één exemplaar werd toegezonden; deze plant bloeide echter wit en is duidelijk een *karasmontana*- en geen *schwantesii*-variëteit. Het is ons niet bekend, of er nu inderdaad zowel een geelbloeiende als een witbloeiende roodbruine lithops op de farm Florida voorkomt, dan wel of de opgave van Mevr. BOLUS (geelbloeiend) op een abuis berust. Al met al is er onzekerheid betreffende *Lithops guhelmi* L. Bol en weten wij nog steeds niet of dit een geelbloeiende *schwantesii*-, dan wel een witbloeiende *karasmontana*-variëteit is.

In onze culturen komt bovendien onder de naam *L. guhelmi* nog een lithops voor, bij B e t h a m i gevonden; dit is echter een *triebneri*-vorm.

Van elke *schwantesii*-variëteit schijnen zoveel „vormen” te bestaan, dat er enige waarheid schuilt in het gezegde van een bekende Zuid-Afrikaanse

Figuur 43

foto: de Boer.

Lithops schwantesii var. gebseri (vergr. 0,8 ×)

lithopskenner, nl. dat elke „plaats” (farm, boerderij) in Groot-Namaland zijn eigen *schwantesii*-vorm bezit.

Aan de tot dusver bekende, vrij goed van elkaar te onderscheiden variëteiten kunnen er twee worden toegevoegd, n.l. :

1. LITHOPS SCHWANTESII var. GEBSERI de Boer, var. nov.

A typo differt: apice foliorum aequaliter badio vel atrobrunneo, minus tenuiter reticulato, rugis lineis punctisque atrorubris ornato.

Habitat: Zuid-West Afrika: Groot Namaland, Estdordfank, 50 mijl ten Zuid-Oosten van Maltahöhe, coll. W. Gebser, Nutupsdrift, jan. 1960.

Deze opvallende variëteit van *L. schwantesii* heeft een bruinrode tot donker roodbruine topvlakte en deze kleur is zeer gelijkmatig over de gehele oppervlakte verspreid, doordat een lichte rand geheel ontbreekt en ook de omgeving der groeven weinig verandering in kleur vertoont; bij de donker roodbruine exemplaren is de bruine kleur vrij gelijkmatig met een weinig blauw gemengd, waardoor de kleur van de gehele topvlakte iets donkerder wordt; diepliggende wazige blauwgroene stippen komen vrij veel voor, doch zijn alleen met een loupe te zien. De jonge bladen zijn opvallend bruinrood met een tamelijk fijnmazig, geprononceerd netwerk van groeven, waarin vrij lange rode lijnen en kortere rode stippen, terwijl diepliggende blauwgroene stippen vooral op de buiten- en de binnenzoom met een loupe duidelijk zichtbaar zijn; bij de oude bladen is het netwerk van groeven minder diep, de rode lijnen hierin kunnen gedeeltelijk verdwijnen en alleen op de hoekpunten blijven dan rode, al dan niet vertakte stippen achter; de kleur van de topvlakte wordt bij de oude bladen van bruinrood meer donker roodbruin met een blauwachtige tint.

Deze, door zijn kleur zeer opvallende, nieuwe *schwantesii*-variëteit groeit ter plaatse *in rood duinzand*, waar niemand verwachtte, een lithops aan te treffen.

2. LITHOPS SCHWANTESII var. NUTUPSDRIFTENSIS

de Boer, var. nov.

A typo differt: apice foliorum juvenilium jecoricolore, adultorum argillicolore, majus distincte reticulato, rugis lineis punctisque badiis ornato.

Habitat: Zuid West Afrika, Groot Namaland, Nutupsdrift, 27 mijl ten Westen van Maltahöhe, coll. W. Gebser, Nutupsdrift, 1960.

Deze, *in zware kleigrond* op de plaats Nutupsdrift, ten Westen van het dorp Maltahöhe gevonden *schwantesii*-variëteit is nogal variabel in kleur. Het netwerk van groeven en lijnen is ongeveer gelijk aan dat bij de var. *kunjasensis*, doch de kleur van de topvlakte is bij sommige exemplaren en dan vooral bij de jonge bladen gelijkmatig en zeer eigenaardig geelgroen-bruin, welke kleur het beste als *leverkleurig* kan worden aangeduid; de oude bladen van deze exemplaren zijn grijsachtig blauw. Van andere planten zijn de jonge bladen iets minder bruin en daardoor meer *klei-* of *loodkleurig* en iets gelijkend op de cementkleurige var. *urikosensis*, bij welke var. echter nooit leverkleurige exemplaren worden aangetroffen. De lever- tot klei-kleur, als schutkleur van deze, in zware kleigroen groeiende lithops, onderscheidt deze voldoende van andere *schwantesii*-vormen, om ze als een aparte variëteit te erkennen.

Moderne benamingsmethoden

Op benamingsgebied zijn we de laatste halve eeuw veel vooruitgegaan, en vooral de laatste tien jaar is er heel wat tot stand gekomen; we hebben op internationaal niveau afspraken gemaakt, die neergelegd zijn in twee Code's, één voor de wilde en één voor de gekweekte planten en deze zijn in de praktijk goed hanteerbaar gebleken.

Naast de internationale namen (voor de wilde planten in het latijn, voor de gekweekte variëteiten in een moderne taal) zijn er de volksnamen, die een plaatselijk karakter dragen.

Het zal in dit opstel nu gaan over deze volksnamen, want zij nemen jaar op jaar in belangrijkheid toe en ze dreigen zelfs een stuk internationale samenwerking te niet te doen. Ook op het gebied van de vetplanten.

Volksnamen worden gewoonlijk gebruikt voor zeer bekende planten: we spreken van madeliefjes en paardebloemen en het zijn vooral de inheemse planten, waarvoor men de volksnamen gebruikt. Ze gaan vaak ver in het verleden terug en de oorsprong is veelal niet meer na te gaan.

Niet-inheemse planten hebben dus oorspronkelijk nooit Nederlandse volksnamen gehad, maar naarmate een aantal meer algemeen in cultuur kwam, ontstond er behoefte aan volksnamen; daarbij werden deze uitheemse gewassen dan vaak vergeleken bij inheemse en zo ontstonden namen als: kerstroos, stokroos en pioenroos, die helemaal geen rozen zijn: het zijn cultuurplanten, waarvan de bloemen aan de rozen doen denken.

Er is een tijd geweest, dat men aan alle mogelijke gewassen Nederlandse namen gaf, men behoeft de bekende flora van Heimans en Thijsse maar op te slaan om te zien welk een omvang zo iets kan aannemen en tot welk een zotte benamingen dit kan leiden. Sommige van deze maaknamen hebben wel burgerrecht verkregen zoals bv. hoe-langer-hoe-liever, moederplantje.

Bij vetplanten kent men heel weinig Nederlandse namen, hetgeen komt doordat er maar weinig vetplanten in Nederland in het wild groeien; muurpeper (*Sedum*) en wolfsmelk (*Euphorbia*) zijn er enkele voorbeelden van.

Ondanks het feit, dat cactussen en andere vetplanten reeds zeer lang in Nederland in cultuur zijn, heeft de Nederlandse naam voor deze gewassen weinig populariteit verworven. Men spreekt wel van lidcactus, grijsaard, nachtcactus, aasbloem, doch men zal moeite hebben 25 van dergelijke gangbare namen te vinden. We zijn nu eenmaal gewend aan vreemde namen en de Nederlander is er vertrouwd mee; liefhebbers en kwekers zien er helemaal niet tegenop latijnse namen te gebruiken, je kan er wel vaak verstoeld van staan, hoe deze lieden, die vaak geen of gebrekkig talen-onderwijs hebben genoten, zich met groot gemak bedienen van vaak zeer gecompliceerde wetenschappelijke namen.

Voor de handel zijn de latijnse namen zelfs onontbeerlijk, vooral in

Nederland, omdat onze handel nu eenmaal sterk internationaal georiënteerd is.

In Amerika ligt dit geheel anders; vooral de laatste 10 jaar streeft men er naar de siergewassen te populariseren en men verzint daar nieuwe namen, de ene al suggestiever dan de andere met de uitsluitende bedoeling deze planten te verkopen. Deze namen komen niet uit de afnemers voort, ze worden geschapen door de kwekers en zij ontzien zich niet hierbij grote verwarring te stichten.

In de boomkwekerij heeft dit reeds zulk een ontstellende omvang aangenomen, dat de stabiliteit van de internationale benaming er door in gevaar komt. Maar dat deert hun niet, want de handel is geheel op het binnenland gericht (het binnenland is daar namelijk nogal groot).

Ik schrijf dit alles, omdat er momenteel een Amerikaanse catalogus van 1963 voor me ligt; als het niet zo treurig was, zou ik er om kunnen lachen; deze catalogus (firma Johnson te Paramount, Californië) slaat namelijk alles, wat er op het gebied van benaming is vertoond.

Latijnse benamingen zijn voor een goed deel afgeschapt en vervangen door willekeurig gekozen woorden, woorden die iets suggereren, te pas en te onpas. Het gaat daarbij niet om de cultuurvariëteiten, dus de hybriden of de selecties; die hebben altijd fantasie-namen gehad (vooral in Phyllo's) en dergelijke namen moeten zij volgens de internationale afspraken ook hebben. Neen, het gaat hier om geslachten en soorten, die wetenschappelijk met een latijnse naam moeten worden aangeduid, het zijn deze, die vervangen zijn door nieuw gemaakte namen, die vaak heel wat ingewikkelder zijn dan de latijnse.

Ik zal enkele voorbeelden geven, ik heb ze in het Nederlands vertaald (wat mogelijk nog wel gekker is) en het amerikaans tussen haakjes geplaatst.

Tamelijk mak is het nog bij Rhipsalis: *R. houlettiana* heet de Sneeuw-klokjescactus (Snowdrop Cactus), *R. paradoxa* is de Schakelcactus (Link Cactus), een andere niet nader aangeduide soort is de *Rijst Cactus* (Rice Cactus); het verband tussen deze 3 Rhipsalissoorten gaat bij de volksnamen dus geheel verloren. Wanneer men daar Engelenvleugels bestelt (Angel Wings) dan krijgt men *Opuntia microdasys*; deze firma heeft een eigenaardig idee van engeltjes. *Notocactus haselbergii* heet Rose Bal (Scarlet Ball) en *Notocactus scopa*: Zilveren Bal (Silver Ball); dit lijkt me moeilijk, want wanneer de *haselbergii* niet bloeit is deze gewoonlijk meer zilverachtig dan de gemiddelde *scopa*. Onder een poederkwast (Powder Puff) verstaat men *Mammillaria bocasana* en andere wit gedoornde Mammillaria's worden daarmee vergeleken. *Rebutia senilis* heet Vuurkroon (Fire Crown) en de Sparrenkegel is *Opuntia articulata (strobiliformis)*; het toppunt bij de cactussen wordt bereikt bij *Astrophytum asterias*, die zand-dollar heet en bij *Ancistrocactus scheerii*, die men Wacht Even (Wait-a-Bit) noemt.

Bij de vetplanten ziet men hetzelfde beeld: hier volgen enige naam-bloempjes; *Echeveria setosa* is Mexikaanse vuurkraker (Mexican Fire-

Cracker), *Crassula hemisphaerica* is Arabische tulband (Arab's Turban), *Crassula morganiana* is Ezelstaart (Burro Tail), *Euphorbia obesa* is Baseball Plant, *Fenestraria* is Meisjes-tenen (Baby-toes), *Echeveria derenbergii* is Opgemaakte Dame (Painted Lady).

Genoeg hiervan; het is niet waarschijnlijk, dat de Nederlanders deze namen zullen gaan gebruiken, laten we onze zaak zuiver houden en laten we alles doen om verwarring te voorkomen.

J. C. VAN KEPPEL

Echeveria affinis Walth.

Hoewel sinds 1945 vele nieuwe *Echeveria*'s in Amerika ontdekt en beschreven zijn, vinden tot nu toe slechts weinig soorten hun weg naar de Europese liefhebbers van deze planten. Dit valt zeer te betreuren, daar juist onder de nieuw ontdekte soorten, sterk van ons huidige sortiment afwijkende planten voorkomen. Zo nu en dan lukt het via Amerikaanse relaties een bijzondere plant naar Nederland te krijgen en zo ontving het I.V.T. te Wageningen in 1960 onder deze naam een prachtige bruinbladige *Echeveria* van het Plant Introduction Station te Beltsville. Deze plant is volgens mededeling van Dr. F. G. Meyer door Gentry en Gilly in 1951 bij Palmita, Sinaloa in Mexico verzameld. De type plant, waarnaar Walther deze soort beschreef, werd pas in 1954 door R. Floris op een niet nader vermelde plaats in Mexico gevonden.

Een nadere bestudering van deze plant aan de hand van de literatuur roept toch wel enkele vraagtekens op wat betreft de juiste naam van de hier afgebeelde plant.

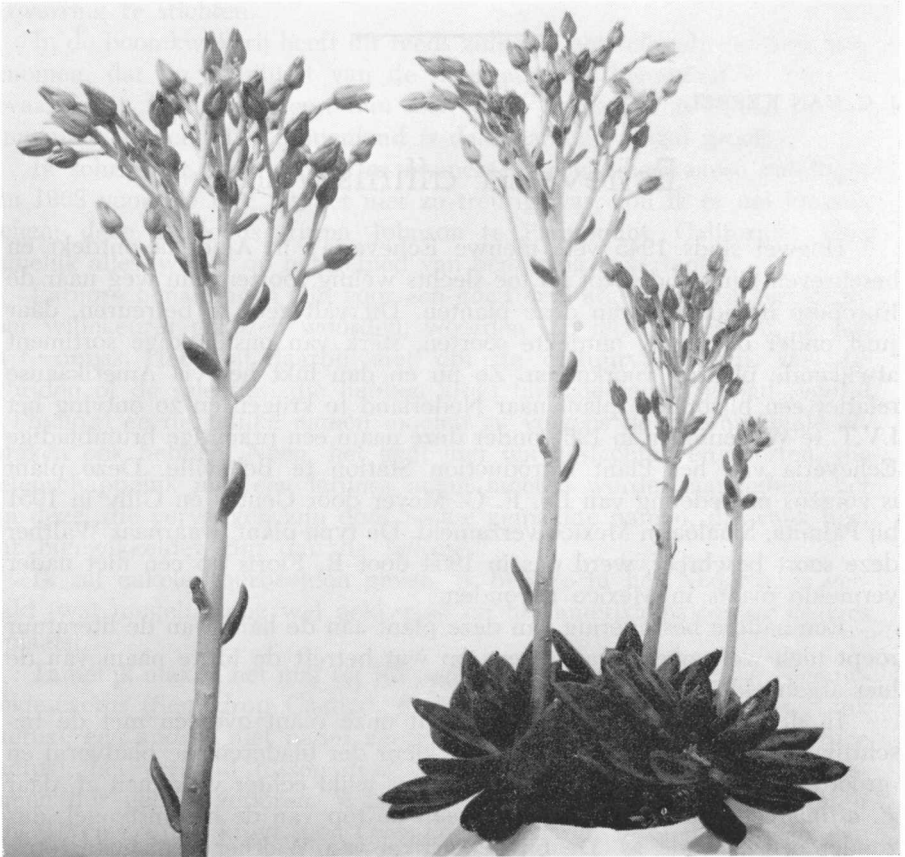
In de vegetatieve kenmerken stemt onze plant overeen met de beschrijving van Walther, n.l. de bruine kleur der bladeren, de bladvorm en -grootte en in de rozetvorm. De bloeiwijze wijkt echter volkomen af, daar *E. affinis* een vlak bijscherm vormt aan de top van de bloemstengel, dus zonder een centrale as. De bij het artikel van Walther geplaatste foto's laten dit ook duidelijk zien. Vergelijken wij de bij ons artikel afgebeelde foto's met de eerder door Walther beschreven *E. craigiana*, dan vertoont de bloeiwijze een opmerkelijke overeenkomst met die van deze soort, n.l. meer pluimvormig, dus met een duidelijke centrale as. De bladen van *E. craigiana* zijn echter veel langer, lijn-lancetvormig, van af het midden sterk opgebogen. De rozetten van *E. craigiana* zijn ook dichter bebladerd (30-40 bladen).

E. craigiana hebben wij helaas hier niet in cultuur, zodat vergelijking met materiaal van deze soort niet mogelijk is. In ieder geval zijn deze twee planten zeer na verwant en is het de vraag, gezien de tussenvorm, of het botanisch juist is ze als aparte soorten te beschouwen.

In bloeiende toestand is *E. affinis* een lust voor het oog.

De scharlakenrode bloemen vormen een fraai contrast met de bruine bladen, die vooral goed op kleur zijn als de plant zonnig is gekweekt. De cultuur is eenvoudig. De plant is gemakkelijk van bladstek te kweken, zodat zij wel spoedig onder de liefhebbers verspreid zal zijn. Oppassen is het voor wolluis, dus regelmatig controleren is gewenst.

De soortnaam *affinis* betekent: naverwant, gelijkend op.

Figuur 44

foto: I.V.T.

Echeveria affinis

Bloeiwijze met duidelijke centrale as; plant afkomstig uit Palmita, Sinaloa, Mexico.

Echeveria affinis behoort tot groep 1 van Walther's indeling van het geslacht *Echeveria*, n.l. *Paniculatae* Berger p.p. In 1958 noemde Walther deze groep: *Amoena* Walth.

Type van deze groep is de bekende *E. amoena*, terwijl verder hier nog bij horen: *E. pulchella* Berger; *E. craigiana* Walth.; *E. microcalyx* Br. et Rose; *E. linguaeifolia* Lem. en mogelijk *E. expatriata* Rose.

Korte beschrijving:

Stam kort, meest enkelvoudig; rozetten dicht; bladeren talrijk, omge-

keerd eirond tot lancetvormig, kort toegespitst, 5 cm lang, 2 cm breed, sterk convex aan de onderzijde, meest vlak van boven, enigszins opgebogen boven het midden; bloeiwijzen 2-3, tot 15 cm lang; bloemstengel recht, met weinig schutbladen; deze zijn langwerpig, spits, tot 2 cm lang, opstaand tot spreidend; bloeiwijze (van de typeplant) een bijscherm met 3-5 spreidende assen, zonder een doorgroeiende centrale as, ieder met 5-7 bloemen; bloemsteeltjes 8 mm lang; kelkbladen aanliggend, bijna gelijk, driehoekig tot langwerpig-lancetvormig, gezwollen, spits, toppen iets naar binnen gebogen; kroon urn-klokvormig, stomp vijfhoekig, 10 mm lang, tot 8 mm doorsnee aan de top; bloembladen met kleine holte aan de basis, top met spitsje; meeldraden en vruchtbladen 8 mm lang; slanke stijlen; honingkamers 1 mm groot, halvemaan- tot niervormig. Bloeitijd augustus.

Bladkleur bruinachtig-olijf, aan de basis groen; bloeistengel olijf-geel tot roodachtig; schutbladeren slagroen, oliegroen aan de toppen; kelkbladeren groen tot lichtjaspisrood aan de basis; bloemkroon scharlakenrood; binnenzijde eugenia-rood; vruchtbladen witachtig, stijlen en honingklieren strogeel.

Literatuur:

E. Walther: Further notes on *Echeveria* (*E. affinis*) in *Cact. and Succ. Journal* (U.S.) **30**: 105-107, fig. 54, 55 (1958).

id.: New species of *Echeveria* (*E. craigiana*) l.c.; **24**: 28-29, fig. 11-13 (1952).

id.: *Echeveria*, *Conspectus serierum* in *Leaflets of Western Botany* **9**: 1-4 (1959).

J. HAARMEYER

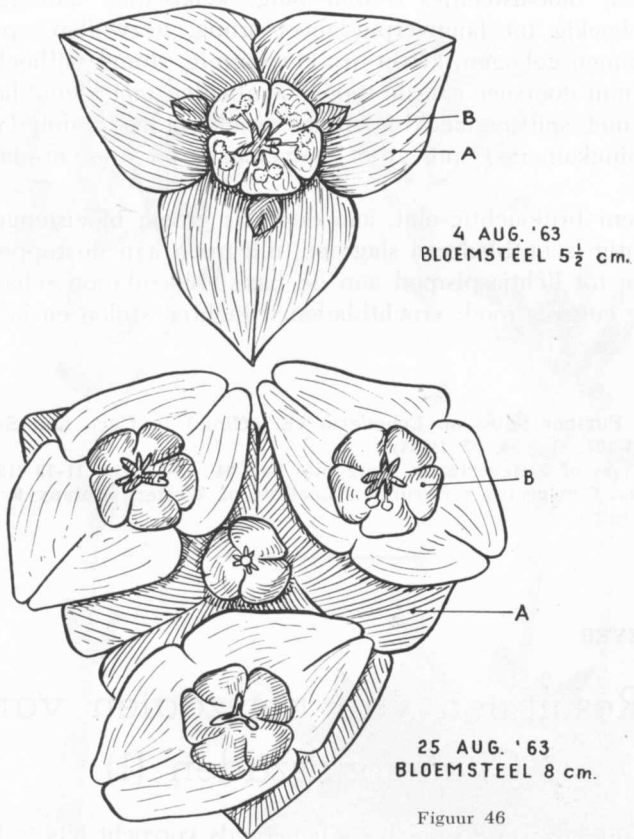
Resultaten van het zaaien van Clichéfondszaden (1)

Herhaaldelijk wordt door het Clichéfonds verzocht iets te laten horen over de resultaten die bereikt worden met het zaaien van de door het Clichéfonds gezonden zaden. Daar ik tot dusver nog slechts één keer in Succulenta hierover iets heb gelezen (*Etus. grusonii*), wil ik iets mededelen over de resultaten van een beginneling, die geen kas ter beschikking heeft en dus op een vensterraam of in het gunstigste geval een balkon is aangewezen.

De allereerste keer dat ik ooit iets zaaide, was in 1960; zaden van 16 soorten cactussen en 8 soorten vetplanten. Gezaaid werd in gewone zandige aarde, gedeeltelijk midden maart en gedeeltelijk midden april, in een in vakken verdeelde eternietbak met bodemwarmte van de centrale verwarming. Over de cactussen kan ik heel kort zijn; hoewel van 15 van de 16 soorten één of meerdere zaden kiemden, heb ik tengevolge van mijn onervarenheid op dit gebied thans nog slechts in totaal 4 stuks

overgehouden: één kwijnende *Pereskia saccharosa*, één *Lophophora ziegleri* (*williamsii*?), die thans 16 mm diam. heeft en weer aan de groei is, en twee *Mam. parkinsonii*, 35 mm hoog en 30 mm diam., die er ook goed bij staan.

Met de vetplanten ging het wat beter; deze kiemden alle acht, slechts

Figuur 46

één (*Ophthalmophyllum jacobsonianum*) begaf het spoedig, van de anderen heb ik thans nog één of enkele exemplaren:

Lithops (gemengd), *Dudleya brittonii*, *Odontophorus marlothii* staan er goed bij, *Anacampseros rufescens* en *Bowiea volubilis* wat minder, terwijl *Cotyledon (orbiculata var.) ausana*, 12 cm hoog met bladeren van ± 7 cm lang, een 13 cm lange bloemstengel heeft, waarin de knoppen van ca. 5 mm diam. reeds beginnen te kleuren.

Van het achtste zaaisel tenslotte, *Euphorbia bubalina*, wil ik iets meer vertellen. Van de in maart 1960 (3) en april (2) gezaaide 5 zaden kiemde er eindelijk één op 10 juni. Daarna groeide de plant (waarvan de stengel onder dunner is dan boven) zeer voorspoedig. In april 1962 telde ik 12 bladeren, in augustus 1962 19 bladeren van 9 cm lengte. Hierbij is te

bedenken dat de onderste bladeren geleidelijk afvallen. Vlg. Jacobsen zouden de bladeren 's winters alle afvallen, dit heb ik echter in geen enkele winter geconstateerd. De plant, die thans ca. 30 cm hoog is, en een stengeldoorsnede van 12 mm heeft, staat zomer en winter op dezelfde plaats, ca. 1 m. van het raam, in een vertrek waar 's winters niet gestookt wordt.

In maart 1963 vertoonden zich enkele bloemknoppen, in juli begon de bloei. In augustus waren 2 bloemen open, ieder met drie groene bracteeën, op bloemstelen van 35 en 55 mm. Vanuit één bloem vormden zich later nog 3 bloempjes (thans — verdroogd — nog aan de plant).

Later vormden zich zaadbolletjes; van de eerste is het zaad, toen de bol opensprong, verloren gegaan, daarna heb ik om de anderen een klein plastic zakje gedaan. 14 December 1963 sprongen ook deze open en kon ik 5 zaden verzamelen, 3,5 mm lang, 2 mm diam., peervormig, bruingrijs. Deze heb ik op 29 februari 1964 onder plastic gezaaid in turfmoles, op 29 maart had ik drie plantjes, waarvan één eind april reeds 5 cm hoog was en bladeren ging vormen, terwijl op 22 mei ook de resterende 2 zaadjes ontkiemden.

In Lamb, „Vetplanten”, staat onder *Euphorbia clava* Jacquin een plant afgebeeld, die erg op de mijne lijkt, alleen de bladeren schijnen iets smaller. Volgens Jacobsen, Handbook of Succulent Plants, heeft *E. bubalina* Boissier wel als synoniem *E. clava* E. Mey, doch niet *E. clava* Jacq. Ik laat gaarne aan de geleerden over welke plant het nu is; bijgesloten nog een tekeningetje van de bloem op twee tijdstippen.

J. C. VAN KEPPEL

Over hybriden en het schrijven van artikelen

Lezers van dit maandblad hebben wel eens de vraag gesteld wat voor zin het heeft aandacht te schenken aan hybriden. Als argument wordt dan aangevoerd dat er toch genoeg „echte” soorten zijn om over te schrijven.

Afgezien van het feit dat wij een hybride evenveel kunnen waarderen als een soortechte plant, blijft de vraag welke plant is soortecht en wat is een hybride. Nadat onze eerste verzamelwoede gestild was, wilden wij alleen soortechte planten gaan kweken. Wij trachtten dus, daar onze kennis hierin tekort schoot, van anderen te weten te komen wat de juiste namen waren van de door ons verzamelde planten. Hierbij bleek ons dat de meningen van de kenners nogal eens verschilden. Wanneer wij alleen soortechte planten wilden gaan kweken hadden wij het grootste deel van onze verzameling wel op kunnen ruimen. De mogelijkheid was dan echter groot geweest dat planten die achteraf goed beschreven soorten bleken te zijn, eveneens opgeruimd waren. In het bijzonder bij grote groepen vet-

planten bleek de kennis te lang op overlevering te berusten, dat zij een goede basis zou vormen voor een zo goed mogelijke benaming van de planten.

Als beginnening kijkt men hoog op tegen de man die plantennamen uit zijn mouw schudt als een goochelaar speelkaarten. De verwachtingen die men heeft van de meer gevorderde liefhebbers blijken vaak te hoog te zijn. Velen hebben ongetwijfeld het onbevredigde gevoel dat ook ons bekroop wanneer men geen antwoord kan krijgen bij het zoeken naar de plantennamen.

Ongetwijfeld zijn er liefhebbers die hun planten met liefde kweken, zonder zich ooit te bekommeren om de namen. Naamhoutjes treft men in hun collecties niet aan en hybriden staan hier broederlijk zij aan zij met soortechte planten. De meeste liefhebbers zijn echter wel behept met een drang naar meerdere kennis, ook van de plantennamen. Men verwacht echter teveel dat er in onze vereniging mensen zijn die het veelomvattende gebied der succulenten volledig zouden beheersen.

Het was het in 1955 verschenen artikel „Overpeinzingen bij het 900ste lid” van de hand van Dr. Boom, dat ons de ogen opende voor de mogelijkheid om door literatuurstudie mee te werken de kennis omtrent succulenten uit te breiden. Daar een zekere beperking daarbij wel geboden was om niet te verdrinken in een te groot aantal problemen, viel daarbij onze keus op een groep vetplanten, waarover de laatste 20 jaar in Nederland weinig geschreven was, n.l. de Echeverioideae. Door de nauwe verwantschap met andere Crassulaceae biedt deze beperking nog genoeg mogelijkheid tot verdere verbreding van ons studiegebied.

Hiertoe dragen vooral ook de vele algemeen in de cultures voorkomende, vaak reeds jaren geleden beschreven hybriden bij. Het is daarom dat wij ook aan hybriden aandacht schenken omdat zij ons vaak een duidelijk inzicht geven in de onderlinge verwantschap. Daarnaast zal de kennis van hybriden ons voorzichtiger doen zijn om direct maar alles wat afwijkt van het ons reeds bekende, als nieuwe soort te introduceren. Ook voor onze beroepskwekers is het o.i. van belang dat gangbare hybriden onder een goede naam aangeboden kunnen worden.

Tot slot zouden wij de vele serieuze cactusliefhebbers die onze vereniging telt willen opwekken ook de hand eens aan de ploeg te slaan en een geslacht of groep planten waar men bijzondere interesse voor heeft kritisch te bestuderen. Vanzelfsprekend resulteert dit in artikelen voor ons maandblad, zodat ook anderen van uw kennis kunnen profiteren. De redactie kampt nog steeds met een chronisch tekort aan cactusartikelen. Schrik hierbij vooral niet terug voor de kritiek die U ongetwijfeld ten deel zal vallen. Opbouwende kritiek zal iedere schrijver toejuichen, terwijl men afbrekende kritiek — die altijd geleverd wordt door zelf-niet-schrijvende letterzifters — rustig naast zich neer kan leggen. Oneindig veel groter is de voldoening die men heeft door de reacties die men krijgt van mensen met eenzelfde interesse, wat vaak een aanleiding is tot een wereldomvattende correspondentie.

Uit de afdelingen

ZWOLLE

Ons kasbezoek werd voortgezet ten huize van onze voorzitter mevrouw Wurtz. Ook op deze avond mochten we bijna alle leden begroeten, hetgeen toch wel het grootste bewijs is, dat deze kasbezoeken op prijs worden gesteld.

Het grote assortiment planten, waaronder zeer veel exemplaren van *Gymnocalycium*, *Neoporteria*'s, *Copiapoa*'s, *Horrido*'s, *Lobivia*'s etc., gaf vanzelfsprekend veel stof voor een gesprek.

Talrijke plantjes werden door mevrouw Wurtz aangeboden en vonden gretig aftrek bij de leden, die hiermede hun verzameling konden verrijken.

Een zeldzaam mooi paars-rose bloeiende *Echinocereus* stal de show en maakte mede deze avond tot een succes en vanaf deze plaats zeg ik, mede namens alle aanwezigen, mevrouw Wurtz hartelijk dank, waarbij we de heer Wurtz echter niet willen vergeten, die ons een tuin toonde, gevuld met vele soorten vetplanten, die door hun decoratieve kleuren, een wel zeer apart tintje aan deze keurig verzorgde tuin gaven.

De duisternis was reeds lang gevallen toen men afscheid nam en ieder zich naar huis begaf met de nieuwe aanwinsten.

— Op donderdag 11 juni werd ons kasbezoek voortgezet ten huize van mevrouw Ruitinga. Hier bleek weer eens duidelijk, dat het niet altijd noodzakelijk is een kas te bezitten om goede resultaten te bereiken.

De plantjes stonden allemaal in eternieten bakken en dat ze het naar de zin hadden bleek wel duidelijk uit de frisse kleur en bedoorning. Op deze avond werd tevens het plan geopperd een bezoek te brengen aan de kwekerij van de heer Donkelaar te Werkendam. Hier bleek wel animo voor te bestaan en besloten werd contact op te nemen met de heer Donkelaar.

De avond werd besloten met een to ziens op maandag 15 juni ten huize van de heer van 't Vlie om diens planten te bewonderen. Het werd een leerrijke avond voor allemaal en het werd al spoedig duidelijk, dat wij hier met een zeer goed causeur te maken hadden. Op levendige wijze werd ons het wel en wee van de succulenten verteld, terwijl ook hier plantjes van eigenaar verwisselden. Vanaf deze plaats onze hartelijke dank voor de vriendelijke ontvangst en de opgedane kennis die we bij mevrouw Ruitinga en de heer van 't Vlie mochten genieten.

P. K. BUTER, Secretaris,
G. Grootestraat 152 - Zwolle.

ZIEK ZIJN - BETER WORDEN

Hartelijk dank aan het Hoofdbestuur en leden voor de vele bewijzen van medeleven tijdens mijn ziekte ondervonden, zowel uit binnen- als buitenland. Mijn huisadres heeft een wijziging ondergaan en wel van Hofwijkstraat 17, Den Haag naar Meiendaal 54, Rotterdam-24.

van der Velde.

CORRECTIE IN HET BOEKJE „WAT BETEKENT DIE NAAM”

VAN L. C. KOREVAAR

Verkrijgbaar à f 3,50 bij onze Vereniging „Succulenta”

1. Bladzijde 9 regel 2 van boven doorslaan: de streek.
2. Bladzijde 10 onder de laatste regel opnemen: *acanthoplegmus* - dorenkorf.
3. Bladzijde 11 de 9e regel van boven doorslaan.
4. Bladzijde 13 tussen regel 7 en 8 van onderen opnemen: *albidiflorus* - met witachtige bloemen.
5. Bladzijde 18 tussen regel 7 en 8 van onderen opnemen: *-ascens* (achterv.) - heeft de betekenis van: wordend.
6. Bladzijde 87 regels 2-5 van onderen lezen:
obtusatus - afgestompt; stomp
obtusifolius - met stompe bladeren
obtusipetalus - met stompe kroonbladen
obtusus - stomp.

Firma K. EDELMAN

SPECIALITEIT :

Cactussen en andere Vetplanten

WHOLESALE ONLY

Handelskwekerij - Reeuwijk - Tel. 01829-844

GROTE VOORRAAD - UITSLUITEND GROOTHANDEL

Ons bedrijf is des zaterdags gesloten.

Freek Hoogvliet

Speciaal adres voor:

Cactussen en Vetplanten

MAASDIJK (3 km vanaf Maassluis) Oostelijke Slag 7 Telefoon 01745-2732

Plattegrond waarop staat aangegeven hoe U de kwekerij kunt bereiken wordt op aanvraag toegezonden.

CACTUSSEN VETPLANTEN

H. VAN DONKELAAR

CACTUSKWEKERIJ — WERKENDAM — TELEFOON 01835-430

Regelmatig nieuwe Importen uit Zuid-Afrika. — Agent van Succulenta Nurseries Z.-Afrika. - Vraagt onze prijslijst 1964 - Meer dan 1750 soorten. Zaterdag de gehele dag voor liefhebbers geopend. — Zondags gesloten.

Cactuskwekerij W. J. van Kempen

NIJMEGEN — DRIEHUIZERWEG 327

TELEFOONNUMMER IS THANS 08800-53377

Wilt U hiervan goede nota nemen.

Fa. VAN ZANTEN & HOFLAND

In- en verkoop van Cactussen en Vetplanten

Kwekerij Geestweg 35 — Naaldwijk

TELEFOON 01740-5410

BIJ GEEN GEHOOR 01740-5480

Privé-adres: GEESTWEG 84 B, Telefoon 01740-5051

TE KOOP GEVRAAGD: Planten, stekken, zaad uit de

STAPELIA-, AGAVE- en ALOE-groep

Aanbiedingen aan „Succulent Plants”, Gardenierstraat 22, Venlo, L.